

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคอมพิวเตอร์
ยากจนการพัฒนาสังคม
และสุขภาพ

โดย นายแก้ว สัมบุ และคณะ
กันยายน พ.ศ. 2551

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคาความยากจน
การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ

คณะผู้วิจัย

1.นายแก้ว สังข์ชู

2.นายปวัน พรหมพิทักษ์

3.นายสุนทร คงทองสังข์

4.นายสิทธิพงศ์ มาเอียด

สังกัด

ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่าย

ชุมชนจังหวัดพัทลุง

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง

ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่าย

ชุมชนจังหวัดพัทลุง

และคณะทำงาน 21 คน

ผู้ประสานงานจังหวัด นายวิเชียร มณีรัตน์โชติ

ชุดโครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคาความยากจน

การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทคัดย่อ	1
การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมในจังหวัดพัทลุง	2
ทิศทางการขับเคลื่อนภายใต้กลไกที่หลากหลาย	6
ผลจากการขับเคลื่อนงานสู่ยุทธศาสตร์ภาคประชาชน	11
รายละเอียดพื้นที่ดำเนินงานจังหวัดพัทลุง	15
ผลการดำเนินโครงการในรอบ 15 เดือน	17
บทเรียนการทำงานที่ได้จากพื้นที่แห่งการเรียนรู้	28
ตัวอย่างการบูรณาการแผนชุมชนและการหนุนเสริมโครงการ	30
ตัวอย่างแบบบันทึกรายรับตำบลคอนทราย	32
ตัวอย่างแบบบันทึกรายจ่ายตำบลคอนทราย	35
บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลของตำบลคอนทราย	40
รายงานสรุปการเงินโครงการ	45
สรุปปิดโครงการโดยผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง	50
ประมวลภาพประกอบ	53
รายชื่อผู้เข้าร่วมสรุปปิดโครงการ	56

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5050030

ชื่อโครงการ : โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนการพัฒนาสังคมและสุขภาวะ

ชื่อนักวิจัย : นายแก้ว สังข์ชู

E-mail Address: vichian_4@yahoo.co.th

ระยะเวลาโครงการ : 1 มีนาคม 2550 - 30 กันยายน 2551

โครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนการพัฒนาสังคมและสุขภาวะเป็นส่วนหนึ่งของงานภาคปฏิบัติของภาคประชาชนที่มุ่งใช้กระบวนการของแผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนากลไกภาคประชาชนรวมทั้งกลไกความร่วมมือที่สามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนพัฒนาระดับข้อมูลครัวเรือนและชุมชน ให้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาคือครัวเรือนภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาระดับแผนชุมชนท้องถิ่นให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นแผนเดียวกับ อบต. และเชื่อมโยงนโยบายยุทธศาสตร์จังหวัดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาทีมขับเคลื่อนระดับจังหวัดและพื้นที่ปฏิบัติการให้เกิดเวทีเรียนรู้และกลไกการจัดการร่วมรวมทั้งเกิดครัวเรือนต้นแบบที่สนใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และเกิดชุมชนต้นแบบในการใช้แผนชีวิตชุมชนไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกมิติ

จากผลการขับเคลื่อนพอสรุปได้ว่า การใช้กลไกและเครื่องมือในการทำงานกับพื้นที่ จำเป็นที่จะต้องมีความเหมาะสม และการใช้เครื่องมือในการพัฒนากลไกเหล่านี้ยังมีความเข้มข้นจึงสามารถที่จะนำกระบวนการต่าง ๆ ลงสู่การปฏิบัติได้จริง ตลอดจนการบูรณาการการทำงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ จะต้องมีหน่วยงานภาคีพัฒนาจากภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ท้องที่ และแกนนำภาคประชาชนเข้ามาจัดการร่วมกันอย่างลงตัว โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง และมีกลไกที่ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครที่มีใจเข้ามามีบทบาท เป็นผู้ประสานงานหลักที่ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีภาครัฐและท้องถิ่นคอยหนุนเสริมในกิจกรรมต่างๆ ภายใต้ทุนและการจัดการร่วมโดยเชื่อมโยงข้อมูลแผนงานที่เอื้อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน สำหรับกิจกรรมในการบันทึกข้อมูลรับจ่ายครัวเรือนจำเป็นที่จะต้องให้ครัวเรือนได้มีเวลาในการทบทวนตัวเอง ตลอดจนต้องสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของครัวเรือนและนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวเองเพื่อที่จะแก้ปัญหาของตัวเองได้ถูกจุดรวมทั้งการขยายผลสู่ครัวเรือนอื่น และชุมชนอื่นต่อไป

การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมในจังหวัดพัทลุงกับทุนทางสังคมก่อนเคลื่อน โครงการประสานความร่วมมือ ฯ

ความเข้มแข็งของสังคมในพัทลุงเป็นจุดที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากการพัฒนาและการสร้างนักปฎิวัติทางสังคมมาโดยตลอด มีวีรกรรมของคนพัทลุงให้เห็นประจักษ์ตั้งแต่สมัยสงครามเก้าทัพในรัชกาลที่ 1 ของพระยาช่วยทุกัษราช ที่รวมกำลังต่อต้านกองกำลังของพม่าที่ยกพลลงมาตีเมืองพัทลุงจนได้ชัยชนะ ตลอดจนความโด่งดังของขุมโจร ที่มีคำหัวแพร เป็นหัวหน้าใหญ่ในการปล้นสะดมเอาเงินจากคนที่ร่ำรวยได้มาจากการกดขี่ข่มเหงคนด้อยโอกาส ด้วยวิธีการปล้นนำมาช่วยเหลือคนยากจน จนเป็นที่กล่าวขวัญถึงทุกวันนี้

ด้วยความเป็นอยู่ของคนพัทลุงที่ไม่ชอบบรรณคนอื่นแต่จะตอบโต้เมื่อถูกกระทำ การเข้าป่าเพื่อเคลื่อนไหวทางด้านความคึกของนักพัฒนาหลายคนกลายเป็นสิ่งที่ทำให้คนเหล่านี้จำนวนหนึ่งได้กลับเข้ามาในถิ่นตัวเองหลังจากเหตุการณ์สงบ สร้างแรงบันดาลใจให้มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรในพื้นที่ของตนเองจนกระทั่งเป็นปีกแผ่นมาจนทุกวันนี้ ดังจะเห็นได้จากพื้นที่ชุมชนตำบลลำสินธุ์ เป็นต้น จังหวัดงั่วเหล่านี้ได้สร้างสมประสบการณ์ของคนรุ่นต่อรุ่น ภายใต้อะบวนการที่เรียกว่า “จังกาบ” ของแต่ละพื้นที่จนสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาและการรักษากิ่งฐานของคนพัทลุงได้เป็นอย่างดี

แต่ถึงกระนั้นก็ใช่ว่าการก่อร่างสร้างกลุ่ม หรือการเดินของภาคประชาชน จะมีความราบรื่นไปหมดทุกอย่างซึ่งเป็นไปได้ เนื่องจากการทำงานในสมัยก่อนยังอยู่ระหว่างการทำงานในพื้นที่ของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ การติดต่อการสร้างเครือข่ายจะเป็นไปในรูปแบบของ “เกลอย่าน” หมายถึง การผูกเกลอกันหลายหมู่บ้าน จนสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ และการเข้าถึงหลักของศาสนา ทำให้การพัฒนาคนที่ใช้คุณธรรมเป็นดัวนำ มีความเชื่อในตัวผู้นำที่เป็นปราชญ์ชาวบ้าน หรือที่เรียกว่า “เฒ่าบ้าน” เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามลักษณะนี้ยังคงมองเห็นอย่างเลือนรางในบางพื้นที่ที่มีการพูดคุยอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของการพัฒนาชุมชนในชนบท

ผลของการขับเคลื่อนที่มีปราชญ์ชาวบ้าน เป็นกลไกในเบื้องต้นทำให้กระบวนการของภาคประชาชนที่ยังไม่เห็นทิศทาง ช่วงแรกมีภาพของการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปเป็นร่างชัดเจนขึ้นมา ภายในปี 2542 เมื่อกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (SIF) ได้เข้ามาในพื้นที่ขับเคลื่อนกิจกรรม โดยแกนนำหลายๆ คน ดังนั้นช่วงนี้ จะเห็นการก่อร่างสร้างตัวของภาคประชาชนในพื้นที่ มี 2 กระบวน คือ

1. กระบวนที่ขับเคลื่อนโดย กองทุน SIF เมนู 5
 2. กระบวนการที่ขับเคลื่อนโดยมูลนิธิหมู่บ้าน/UNDP
- โดยทั้ง 2 กลุ่มมีทิศทางการทำงานขับเคลื่อน ดังนี้

1. กระบวนการที่ขับเคลื่อนโดยคณะทำงานจากกองทุน SIF

ขับเคลื่อนงานต่อยอดของพื้นที่ด้านสังคม ได้แก่ การขับเคลื่อนที่ก่อให้เกิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสวัสดิการชุมชน

1.2 การขับเคลื่อนในด้านเศรษฐกิจ เช่น การหนุนงบประมาณในการสนับสนุนกลุ่ม การจัดสวัสดิการ การหนุนเสริมเครื่องมือในการประกอบอาชีพ สร้างอาคารศูนย์การเรียนรู้ให้กับบางพื้นที่

1.3 ขับเคลื่อนแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แผนแม่บทชุมชนเป็นเครื่องมือใน 35 ตำบล

ผลที่เกิด

1. มีแกนขับเคลื่อนงานภาคประชาชนส่วนหนึ่งมองเห็นทิศทางในการรวมตัวเคลื่อนงานของภาคประชาชนอย่างเป็นระบบ
2. เกิดกิจกรรมต่อเนื่องในหลายพื้นที่ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เกาะหมาก กลุ่มองค์กรการเงินตำบลชุมพล
3. เกิดทิศทางการขับเคลื่อนของภาคประชาชนที่รวมตัวกันอย่างจริงจัง
4. มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบที่สามารถมองเห็นภาพได้ชัดเจน
5. มีการทดลองจัดทำแผนแม่บทชุมชนในระยะแรก 35 ตำบล โดย
 - ขับเคลื่อนโดยแกนนำที่เป็นชาวบ้านโดยการลงมือทดลองดู
 - ร่วมขับเคลื่อนกับหน่วยงานของท้องถิ่นในบางพื้นที่
 - ชุมชนเริ่มเข้าใจกระบวนการการมีส่วนร่วมและเกาะเกี่ยวกันมากขึ้น
 - เกิดการตื่นตัวและขยายผลต่อไปในพื้นที่ใกล้เคียง
6. เกิดสภาประชาชนจังหวัดพัทลุง โดย
 - มีแกนขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน จำนวน 40 คนในช่วงแรก
 - มีพื้นที่ขับเคลื่อนต่อเนื่อง เต็มพื้นที่โดยใช้กระบวนการแผนชุมชนเป็นตัวเคลื่อน
 - มีการประสานงานกับหน่วยงานทั้งในจังหวัดและระดับประเทศ

2. กระบวนการขับเคลื่อน โดยมูลนิธิหมู่บ้านและ UNDP

กลุ่มดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นให้คนพัทลุง ได้ลุกขึ้นจัดการตัวเอง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมที่ชัดเจนขึ้น โดย

- เคลื่อนกระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนใน 35 พื้นที่
- ขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชนในระยะต่อมา
- ถอดบทเรียนพื้นที่เพื่อทำการขยายผล

ผลที่เกิด

1. ขับเคลื่อนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนใน 35 พื้นที่โดยเกิดการก่อตัวเป็นเครือข่ายแผนแม่บทชุมชนในจังหวัดพัทลุงภายใต้ 35 ตำบลรวมทั้งเกิดการตื่นตัวของคนในพื้นที่ระดับหนึ่งและเกิดพื้นที่ขยายผลต่อกลุ่มโดยมีกิจกรรมตามมา
2. ขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชนสามารถสร้างนักวิสาหกิจชุมชนจากพื้นที่ตามเป้าหมาย 200 คนมีพื้นที่ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจชุมชนหลายพื้นที่ เช่น โรงสีชุมชนตำนาน โรงน้ำดื่มบ่อมุด คอนประคู้
3. เกิดกลไกการบริหารงานที่เป็นระบบมีการบริหารจัดการโดยชุมชนและการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายสภาวิสาหกิจมีระบบการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ภาพที่เห็นภายในปี 2541 – 2544 เป็นภาพของภาคประชาชนที่ขับเคลื่อนโดยองค์กรสองกลุ่ม แต่หลังจากปี 2545 ได้มีการขับเคลื่อนโดยกลไกอื่นที่เพิ่มเข้ามาหลายกลุ่ม เช่น

1. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยสภาประชาชน จาก SIF เดิม
2. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยสภาวิสาหกิจ จากมูลนิธิภูมิปัญญาเดิม

3. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มของ พอช.
4. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยกลไกของรัฐ
5. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่ม NGO เครือข่ายสมาพันธ์ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ผลการเกิดกลไกในพื้นที่

1.กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยสภาประชาชน ได้เกิดการรวมตัวที่ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนงานจากทีมงาน 40 คน จนกระทั่งเกิดการผลักดันเข้าไปขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

- กลุ่มที่ขับเคลื่อนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชีวิตสาธารณะ โดยใช้งบประมาณ สสส.
- กลุ่มที่ขับเคลื่อนโครงการดับบ้านดับเมืองโดยผ่านทางสวนหมากปาล์ม นครศรีธรรมราช งบประมาณ จาก สสส..
- กลุ่มที่ขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมในการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชน งบประมาณ ผ่านทางมูลนิธิธารนิจสุข
- กลุ่มที่ขับเคลื่อนงานด้านยาเสพติด (ปปส.)
- กลุ่มที่ขับเคลื่อนงานด้านโรคเอดส์
- กลุ่มที่ขับเคลื่อนงานด้านสิ่งแวดล้อม
- กลุ่มเยาวชนรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- กลุ่มจักรยานเพื่อสุขภาพ
- กลุ่มชมรมหอยกระชายขาว
- กลุ่มเครือข่ายสินธุ์แพรทอง

2. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยสภาวิสาหกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีภาพการขับเคลื่อนที่ควบคู่กับสภาประชาชนมาโดยตลอด โดยมีรูปแบบองค์กรที่แตกต่างกัน ดังนี้

- 1.1 เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน
- 1.2 เครือข่ายโรงสีข้าวชุมชน
- 1.3 เครือข่ายโรงผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- 1.4 เครือข่ายโรงผลิตน้ำดื่ม
- 1.5 เครือข่ายโรงผลิตอาหารสัตว์

3. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดย พอช.

ภายในปี 2543 พอช. (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน) ได้เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคใต้ โดยได้มาจัดตั้งสำนักงานภาคอยู่ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง ในภายหลังจากกองทุน SIF ปิดตัวผู้นำกลุ่มหนึ่งที่ขับเคลื่อนการทำงานของ SIF ในช่วงแรกได้เข้ามาขับเคลื่อนใน พอช. และเป็นกลไกหลักจนถึงปัจจุบัน จากผลการขับเคลื่อนของ พอช. ในพัทลุง กลุ่มองค์กรที่เกิดขึ้นประมาณ 21 กลุ่มองค์กร แต่ไม่สามารถขยายให้ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดพัทลุงได้ เนื่องจากกลไกของการขับเคลื่อน

- ทำงานเชิงพื้นที่ตัวเองเป็นหลัก ไม่ขยายงานสู่ภายนอก

- เกาะติดกับงบประมาณ
- ไม่ยอมขยายผลไปยังพื้นที่อื่น หรือพยายามกีดกันพื้นที่
- แคนนำเหล่านี้มีความพยายามที่จะรักษาภาพขององค์กรตัวเอง แม้บางกลุ่มไม่มีกลไก
- พยายามนำผลการขับเคลื่อนขององค์กรอื่นมาเป็นผลงาน

ตัวอย่างองค์กรที่ขึ้นอยู่กับ พอช. มีดังนี้

1. เครือข่ายเกลอย่าน
2. เครือข่ายออมทรัพย์กลางเกาะหมาก จาก SIF เดิม
3. เครือข่ายแผนแม่บทชุมชน
4. สภาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดพัทลุง
5. สภาชุมชนโคกสัก
6. เครือข่ายสภาธนาคารศรีนครินทร์
7. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก
8. เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ ต.จองถนน
9. เครือข่ายกองทุนสวัสดิการ จังหวัดพัทลุง

3. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยกลไกของรัฐ

เป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็งพอสมควร และเป็นกลุ่มที่หน่วยงานในพื้นที่ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อให้ขับเคลื่อนงานภายใต้ภารกิจหลักของกระทรวงนั้นๆ ดังนั้นคนกลุ่มนี้จะรับฟังเฉพาะงานที่มาจากคำสั่งเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดของคนกลุ่มนี้จะค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้มีทิศทางของการปฏิวัติระบบความคิด ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

เครือข่ายองค์กรสตรี	เครือข่ายสภาวัฒนธรรม
ชมรมผู้สื่อข่าว	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
เครือข่าย อสม. อพม.	เครือข่าย อช.
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี	เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ
เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ	สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง
ชมรมลูกเสือชาวบ้าน	เครือข่าย กทบ.
เครือข่าย กขคจ.	เครือข่าย กทบ.
สมาคมแพทย์แผนไทย	ชมรม อบต. จังหวัด

4. กลุ่มที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่ม NGO ในพื้นที่

การขับเคลื่อนในกลุ่มนี้มีหลายประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากกลุ่มที่เข้ามาเคลื่อนไหวในพื้นที่พัทลุง ส่วนใหญ่จะแยกกันทำงานและประสานกันในพื้นที่เพื่อหนุนเสริมซึ่งกันและกัน โดยกลุ่มประกอบด้วย

- สมาคมพัฒนาชุมชน ภาคใต้
- สมาพันธ์ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- มูลนิธิริรักษ์ไทย ขับเคลื่อนเรื่องของโรคเอดส์
- มูลนิธิศุภนิมิต ขับเคลื่อนเรื่องของเยาวชนและการส่งเสริมอาชีพ

ทิศทางการขับเคลื่อนภายใต้กลไกที่หลากหลาย

ก่อนปี 2546 แกนนำที่ต่างขับเคลื่อนในแต่ละกลุ่มองค์กรต่างแย่งชิงพื้นที่โดยเห็นได้ชัดเจน และยังมีการโจมตีกลุ่มที่ขับเคลื่อนในพื้นที่ด้วยกัน หรือ บางครั้งกลไกของกลุ่มเองต่างแตกตัวออกไปขับเคลื่อนด้วยตัวเอง ตั้งกลุ่มขึ้นมาใหม่ สิ่งเหล่านี้เป็นภาพที่เห็นกันได้ทั่วไปในจังหวัดพัทลุง การแข่งขันแย่งชิงพื้นที่ แย่งชิงความได้เปรียบเป็นผลให้คน ในชุมชนเองไม่สามารถมองเห็นภาพขององค์กรที่ลงไปขับเคลื่อนได้ว่ากลุ่มใด เป็นกลุ่มที่สร้างประโยชน์ให้ตนและชุมชนหรือเข้ามาโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง

พฤติกรรมในลักษณะนี้ได้สร้างความตระหนักให้แกนนำหลักๆ ของหลายกลุ่มหันมาคิดที่จะสร้างองค์กรภาคประชาชนในพัทลุงให้เข้มแข็ง แกนนำหลักได้ใช้คนกลางในการประสานแกนนำกลุ่มอื่นๆ เข้ามาพูดคุย เพื่อหาทิศทางร่วมกัน จนกระทั่งปลายปี 2546 ได้มีโครงการเชื่อมประสานการพัฒนาที่มีพื้นที่เป็นตัวตั้ง ผู้ความร่วมมือเย็นเป็นสุขของชุมชน ท้องถิ่นและจังหวัด ทำให้เกิดการประสานความร่วมมือของกลุ่มองค์กรที่ขับเคลื่อนในพื้นที่จังหวัดพัทลุง 63 องค์กร และมีคณะทำงานที่มาจากแกนนำหลักของ 35 องค์กร เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงาน รวมทั้งทางผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านประจักษ์ สุวรรณภักดี ได้เห็นความสำคัญในการร่วมมือร่วมใจของภาคประชาชน จึงได้มอบอาคาร 1 หลัง ให้ใช้เป็นที่ทำการ เพื่อให้ภาคประชาชนได้ใช้เป็นที่ทำการขับเคลื่อนงานร่วมกับส่วนราชการในทุกกระทรวง

แผนการดำเนินงานในช่วงแรก

- ด้านการบริหารจัดการ

1. การบริหารจัดการคนทำงาน

- 1.1 การประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการบริหารศูนย์ประสานงานฯ ที่มาจากทุกประเด็น
- 1.2 การประชุมประจำเดือนของคณะทำงานเชิงประเด็นทุกประเด็น

2. การบริหารสำนักงาน

- 2.1 การจัดการสำนักงานดูแลด้านเอกสารและงบประมาณ
- 2.2 การบริการสำนักงานให้บริการด้านข้อมูล

- ด้านการเชื่อมประสาน

1. การชี้แจงทำความเข้าใจ

- 1.1 เวทีทำความเข้าใจระดับจังหวัดให้กับส่วนราชการและแกนนำพื้นที่
- 1.2 เวทีทำความเข้าใจระดับโซนพื้นที่ให้กับกลไกระดับตำบลหมู่บ้าน
- 1.3 เวทีสรุปแนวทาง จัดทำบันทึกความร่วมมือสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม
- 1.4 การจัดทำบันทึกความร่วมมือกับหน่วยงานและพื้นที่ที่ร่วมกิจกรรม

- ด้านข้อมูล

1. การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 การสร้างเครื่องมือในการเชื่อมโยงองค์กร
 - 1.2 การจัดเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล
 - 1.3 การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล
2. การพัฒนาระบบฐานข้อมูล
 - 2.1 การติดตั้งระบบฐานข้อมูล
 - 2.2 การบริการระบบฐานข้อมูล

- ด้านการเรียนรู้

1. การพัฒนาระบบการประเมินผลการดำเนินงาน
 - 1.1 การสร้างตัวชี้วัดในแต่ละกิจกรรมและตัวชี้วัดรวม
 - 1.2 การจัดทำเครื่องมือ
2. การพัฒนาการเรียนรู้
 - 2.1 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงประเด็น
 - 2.2 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับจังหวัด

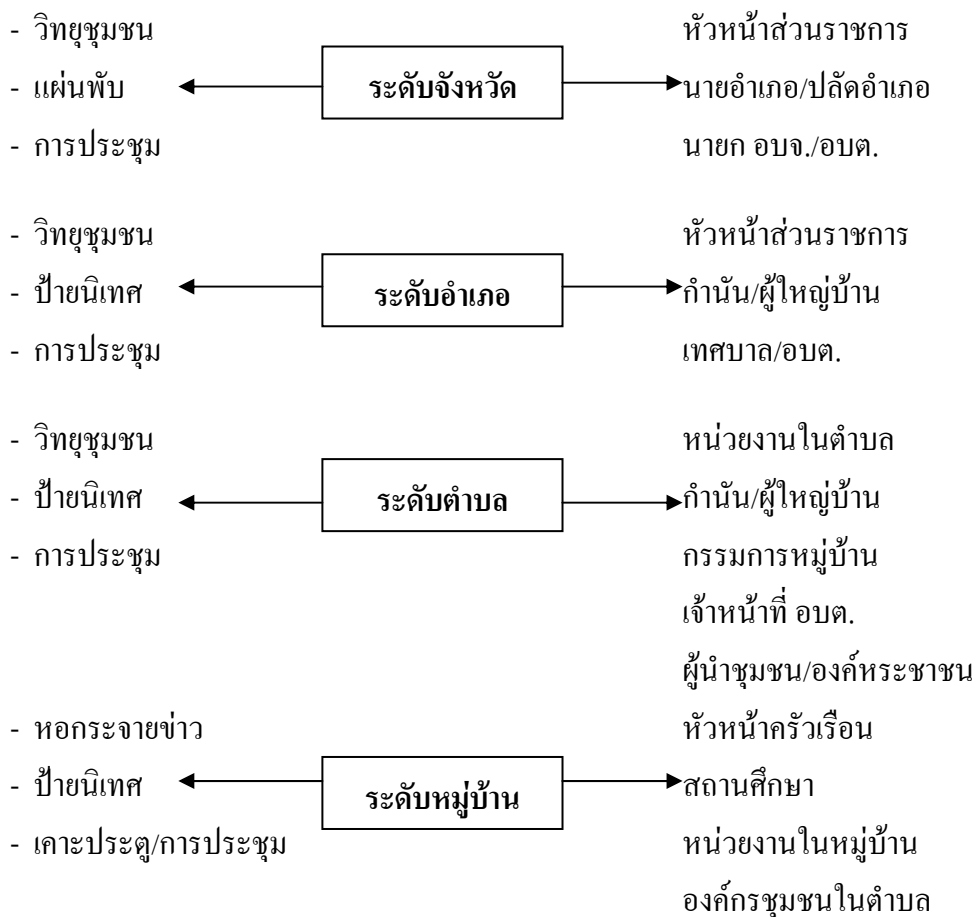
- ด้านการสื่อสารสาธารณะ

1. การประชาสัมพันธ์ภายนอก
 - 1.1 การผลิตรายการวิทยุ/ สปอร์ตโฆษณา
 - 1.2 การผลิตสื่อเพื่อป้อนข่าวทางสถานีวิทยุ
 - 1.3 การถ่ายทอดเสียงทางสถานีวิทยุกระแสหลักและวิทยุชุมชน
 - 1.4 การเขียนข่าว/บทความลงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
2. การประชาสัมพันธ์ภายใน
 - 2.1 การจัดทำวารสารสรุปผลการดำเนินงาน

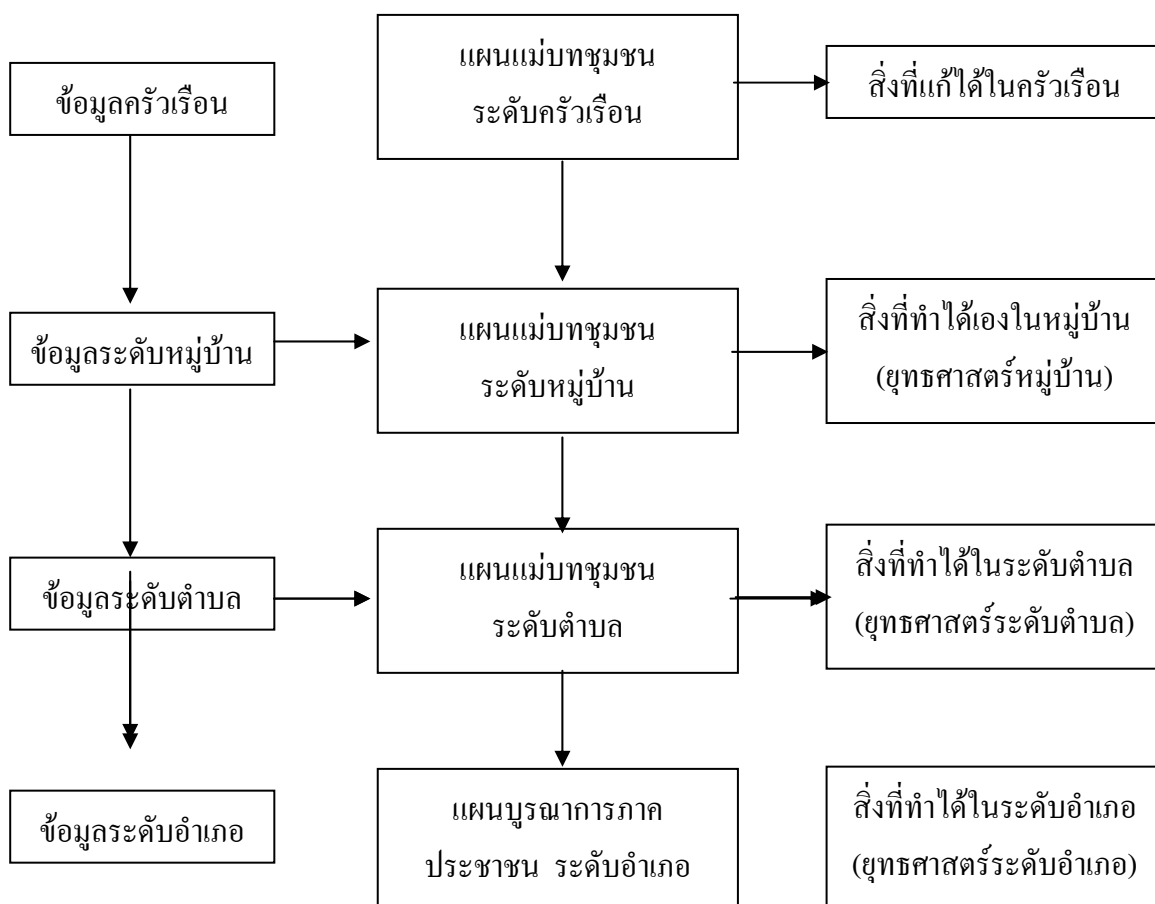
การจัดกระบวนการในพื้นที่ของจังหวัดพัทลุง

จากผลของการบูรณาการทางความคิดของกลุ่มเคลื่อนงานในพัทลุงทั้ง 63 องค์กร ได้ให้ความร่วมมือที่จะหนุนเสริมในกระบวนการของการขับเคลื่อนของการจัดทำแผนแม่บทชุมชนในทุกตำบลและเทศบาล โดยใช้กระบวนการขับเคลื่อน ดังนี้

การประชาสัมพันธ์

กระบวนการแปรแผนสู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ใน ระดับชาติ

สรุปทบทวนทางสังคมในปัจจุบันที่สามารถทำให้กระบวนการภาคประชาชนในจังหวัดพัทลุงสามารถเคลื่อนกระบวนการได้เป็นระบบมากขึ้น

1. ประเด็นแผนชุมชน ภายใต้โครงการ สกว

จำนวนพื้นที่ทั้งหมด 43 พื้นที่ ซึ่งจากเดิมมีการจัดทำเต็มทั้ง 73 พื้นที่ หลังจากผลการสรุปจัดแบ่งเป็นเกรดแล้ว ทำให้มีพื้นที่ที่พัฒนาสู่กระบวนการของ สกว. 43 พื้นที่ และพื้นที่ที่เหลือจะดำเนินการต่อ โดยพื้นที่ ทั้ง 43 จะดำเนินการในการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ต้นแบบหนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งศูนย์การเรียนรู้ตามกระบวนการแผนชุมชนโดย

วิธีการ

- ค้นหาหมู่บ้านต้นแบบจำนวน 73 หมู่บ้านเพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละหมู่บ้าน
- ให้ความสนใจของแกนนำในการเข้าร่วมโครงการโดยต้องเกิดแกนอาสาอย่างน้อย 5 คนในแต่ละหมู่บ้าน
- ใช้งบประมาณสนับสนุน จาก พอช. หมู่บ้านละ 10,000 บาท
- พัฒนาระดับแกนนำให้เป็นวิทยากรกระบวนการเพื่อรองรับการศึกษาดูงาน

2. ประเด็นสวัสดิการ ที่ใช้พื้นที่ทำงานในปี 50 จำนวน 20 พื้นที่ และปี 51 จำนวน 23 พื้นที่ ตามพื้นที่ 43 ของแผนแม่บทชุมชนที่ดำเนินการอยู่โดยในปี 53 จะดำเนินการให้ครบทุกพื้นที่ และมีขั้นตอนดำเนินการในพื้นที่ขยายดังนี้

2.1 ขั้นตอนการพิจารณาการให้การสนับสนุน

- จะต้องเป็นพื้นที่ที่มีการจัดสวัสดิการโดยองค์กรชุมชนไม่น้อยกว่า 1 ปี
- มีการจัดสวัสดิการร่วมกันไม่น้อยกว่า 3 กองทุน
- มีสมาชิกเข้าร่วมไม่น้อยกว่า 100 คน
- มีแผนขยายให้เต็มพื้นที่ทุกหมู่บ้านในตำบล
- มีการจัดสวัสดิการไม่น้อยกว่า 9 เรื่อง เช่น เกิด แก่ เจ็บป่วย ตาย ทุนการศึกษา ภัยพิบัติ
- จะได้รับการหนุนเสริมงบประมาณพื้นที่ละ 55,000 บาท

2.2 การเตรียมการพื้นที่

- ค้นหาหน่วยงานที่ลงไปสนับสนุนให้เกิดกระบวนการจัดสวัสดิการ
- กำหนดทิศทางร่วมกันเพื่อสร้างระบบสวัสดิการให้ครอบคลุมทั้งตำบล

3. ประเด็นที่ดินทำกิน ดำเนินการใน 8 อำเภอ 11 ตำบล ขยายต่อเพิ่มเป็น 30 ตำบลโดย

- ค้นหาพื้นที่มีปัญหาด้านที่ดินทำกิน
- เชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่/ระดับจังหวัดและระดับชาติ
- จัดทำแผนที่มือ โดยแกนนำชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกันกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชาวบ้านที่เดือดร้อนเข้าร่วมประชาพิจารณ์ข้อมูลเพื่อหาทางออกร่วมกัน

4. ประเด็น ที่อยู่อาศัย ดำเนินการใน 3 พื้นที่ ขยายเพิ่มอีก 2 พื้นที่ โดยมีเงื่อนไขดังนี้

- ตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่ให้ชัดเจน
- ต้องมีการรวมกลุ่มในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ รวมกัน
- ต้องมีที่ดินที่เป็นที่ว่างเปล่าหรือที่สาธารณะในพื้นที่นั้น
- ต้องเป็นบุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัยจริงและได้รับการพิจารณาจากเวทีประชุม
- คนชุมชนจะต้องมีส่วนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างที่อยู่อาศัย

5. ประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการในพื้นที่ 5 ตำบล 1 สายน้ำประกอบด้วยตำบลลำสินธุ์ ตำบลบ้านนา ตำบลร่มเมือง ตำบลโคกชะงาย ตำบลท่ามิหรำ

- สร้างสายน้ำต้นแบบของการมีส่วนร่วมของ เยาวชน ท้องถิ่น ภาคประชาชน และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- ปลุกกระแสการดูแลป่าต้นน้ำตลอดทั้งสาย

6. ประเด็นเกษตรยั่งยืน มีพื้นที่ดำเนินการใน 5 ตำบล และขยายเพิ่มเติม 10 ตำบล

- จัดตั้งโรงเรียนชาวนาเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับเด็กและเยาวชน
- จัดเก็บและอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองรวมทั้งขยายและส่งเสริมการปลูกข้าวพื้นเมือง
- ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ

7. ประเด็นองค์กรการเงิน ดำเนินการใน 10 ตำบลเพื่อที่จะขยายเพิ่มในปีต่อไป

- หนุนเสริมการออมและการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์
- หาแนวทางที่จะรวมองค์กรการเงินเข้าด้วยกัน

ข้อเสนอทั้ง 7 ประเด็น

1. แต่ละประเด็นจะต้องมีแผนกิจกรรมขับเคลื่อนที่สอดคล้องกัน
2. แต่ละประเด็นจะต้องมีพื้นที่ขยายในแต่ละปีให้ชัดเจน
3. ให้ฝ่ายเลขานุการของแต่ละประเด็นจัดทำสรุปรายงานความก้าวหน้าในแต่ละเดือนร่วมกัน
4. มีแผนงานการเชื่อมโยงในระดับจังหวัดร่วมกัน
 - แผนพัฒนาศักยภาพแกนนำทุกประเด็น
 - แผนการหนุนเสริมการทำงานในพื้นที่
 - แผนการเชื่อมภาคีในระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง
 - แผนสรุปความก้าวหน้าร่วมกัน
5. ให้มีการค้นหาประเด็นที่มีการขับเคลื่อนอยู่ชัดเจนเข้ามาเพิ่ม
 - ประเด็นภัยพิบัติ
 - ประเด็นผู้หญิง
 - ประเด็นเด็กและเยาวชน
 - สภาองค์กรชุมชน

ผลจากการดำเนินงานสู่ ยุทธศาสตร์ภาคประชาชนระดับจังหวัดภายใต้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลแผนชุมชนในทุกตำบล

ด้านเศรษฐกิจ

- การจัดการที่ดินให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการ ทำมาหากิน
- จัดระบบการผลิตและการจัดการตลาดให้สอดคล้องกับผลผลิต
- บูรณาการกองทุนชุมชนในพื้นที่ให้เป็นกองทุนเดียว
- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
- ยกกระดับการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชนควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- การพัฒนาพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- ปรับกระบวนการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าของเวลา

ด้านสังคมวัฒนธรรม

- พัฒนาคมนในชุมชนให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำรงชีวิต
- พัฒนาวิถีคิดทางประชาธิปไตยของประชาชนสู่การยกระดับเป็นประชาธิปไตยเพื่อปวงชน
- สร้างพื้นที่ทางสังคมที่เหมาะสมให้กับเยาวชนโดยเชื่อมโยงกับภูมิปัญญา
- สร้างพื้นที่การศึกษานอกระบบที่เหมาะสมกับฐานประชากรชุมชน
- ส่งเสริมสุขภาวะชุมชนสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- พัฒนาความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิผู้บริโภคให้มีผลต่อการดำรงชีวิต
- การจัดสวัสดิการและระบบคุ้มครองผู้สูงอายุ สตรี เด็ก คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส
- พื้นที่ชุมชนท้องถิ่น

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม
- รณรงค์การทำเกษตรชีวภาพเต็มรูปแบบ
- การจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโดย การมีส่วนร่วมของชุมชน
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากยุทธศาสตร์ของภาคประชาชนที่ได้ร่วมกันจัดทำโดยผ่านกระบวนการของภาคประชาชนในระดับตำบลเกิดกระบวนการคิดร่วม ผ่านเวทีทั้งระดับตำบลและระดับจังหวัดจนกระทั่งได้มาซึ่งยุทธศาสตร์ที่ผ่านกระบวนการคิดและทิศทางการดำเนินงานภายใต้กรอบเดียวกัน ดังนั้นจะเห็นว่าแต่ละประเด็นที่ขับเคลื่อนงานอยู่จะยึดเอาตัวยุทธศาสตร์เป็นหลัก

การจัดการกระบวนการและการเชื่อมประสานภาคีในพื้นที่ทั้งจากอดีตและปัจจุบันภายใต้โครงการฯ

1. การจัดการคนที่สามารถเชื่อมโยงและประสานงานโดยตรง

1.1 คณะทำงานในระดับหมู่บ้าน ทำหน้าที่หลัก

- จัดเก็บข้อมูลครัวเรือนรวมทั้งเป็นพี่เลี้ยงให้กับครัวเรือนเป้าหมาย
- พัฒนาข้อมูลระดับครัวเรือนให้เป็นข้อมูลของชุมชน/หมู่บ้านนำไปสู่การจัดทำแผนหมู่บ้าน
- เชื่อมโยงรับผิดชอบดูแลครัวเรือนเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและชัดเจน
- เชื่อมโยงกับคณะทำงานตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์
- เชื่อมโยงกับกลุ่มองค์กรที่มีในชุมชน เช่น กลุ่ม อสม. อพม. กลุ่มสัจจะ เพื่อเข้าร่วมเวทีพัฒนาข้อมูลรวมทั้งวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล

1.2 คณะทำงานในระดับตำบล ทำหน้าที่หลัก

- จัดทำฐานข้อมูลระดับหมู่บ้านโดยการรวบรวมให้เป็นหมวดหมู่
- พัฒนาข้อมูลระดับหมู่บ้านขึ้นเป็นข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำแผนชุมชนตำบล
- เชื่อมโยงกลุ่มองค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านโดยผ่านทางคณะทำงานหมู่บ้าน
- เชื่อมโยงส่วนราชการที่เข้าไปทำงานในพื้นที่ เช่น พัฒนาชุมชน เกษตร กศน. อบต.
- เชื่อมโยงกลไกระดับตำบลทุกตำบลเพื่อให้เกิดเวทีเรียนรู้ระดับอำเภอเป็นเครือข่ายระดับอำเภอ

1.3 คณะทำงานในระดับอำเภอ ทำหน้าที่หลัก

- จัดทำฐานข้อมูลระดับตำบลทุกตำบลขึ้นเป็น
- จัดทำยุทธศาสตร์อำเภอตามฐานข้อมูลตำบล
- ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานหน่วยงานหลักในระดับอำเภอ
- จัดเวทีพัฒนาศักยภาพแกนนำของตำบลในระดับอำเภอ
- ทำหน้าที่หลักในการประสานโดยตรงกับคณะทำงานจังหวัด

1.4 คณะทำงานในระดับจังหวัด ทำหน้าที่

- จัดทำฐานข้อมูลระดับตำบล อำเภอ จังหวัด
- พัฒนาศักยภาพของทีมงานจังหวัด อำเภอ ตำบล จังหวัด
- ติดตามหนุนเสริมกระบวนการต่างๆและหนุนเสริมงบประมาณ
- ประสานหน่วยงานทั้งระดับจังหวัดและระดับพื้นที่
- ประสานหน่วยงานส่วนกลาง

2. การได้มาของคณะทำงานในแต่ละระดับ

2.1 ระดับหมู่บ้าน

- ได้มาโดยกระบวนการเลือกจากเวทีของแต่ละหมู่บ้าน
- ได้มาโดยความสมัครใจของคนที่มีอุดมการณ์ในหมู่บ้านนั้น ๆ
- ตัวแทนจากกลุ่มองค์กรที่มีในพื้นที่

- ตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยที่ผ่านมาทางพัฒนาชุมชน

2.2 ระดับตำบล

- การคัดเลือกจากแกนในระดับหมู่บ้านเท่าที่เวทีกำหนด
- เอาบุคคลที่มีผลงานด้านบวกต่อการพัฒนาชุมชน
- ตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย

2.3 ระดับอำเภอ

- จากคณะกรรมการแต่ละตำบลที่เป็นตัวแทนตำบลละ 1-3 คน
- โดยคำสั่งของกระทรวงมหาดไทยในการจัดทำแผนชุมชน

2.4 ระดับจังหวัด

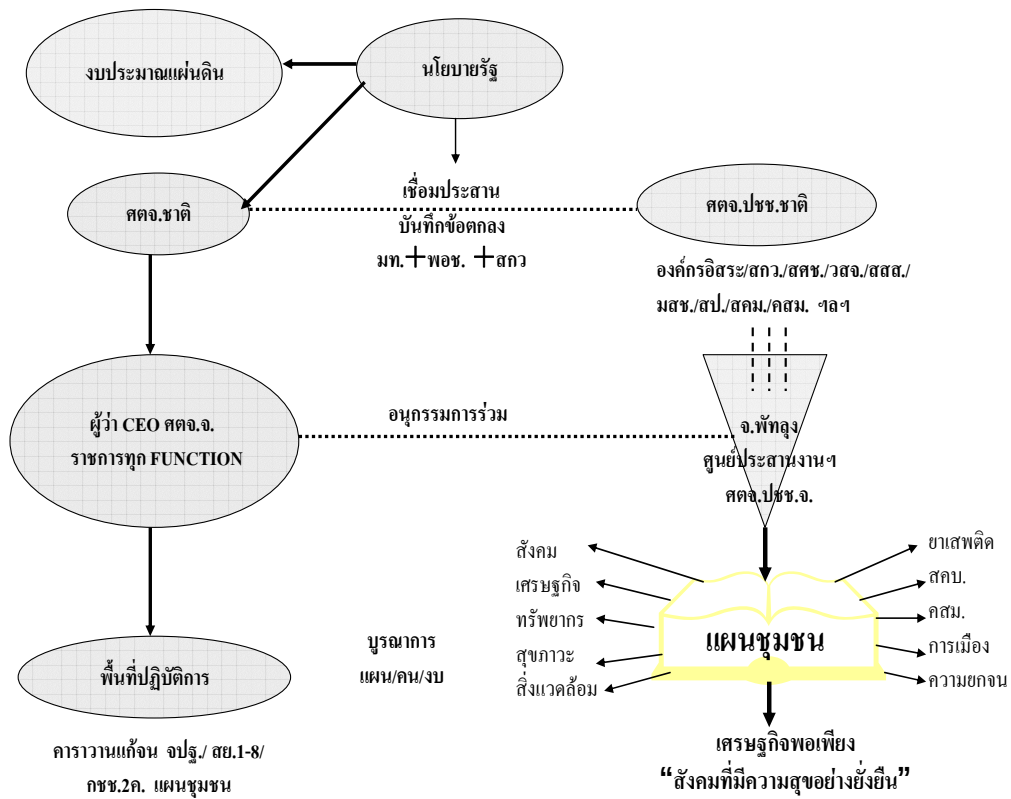
- คณะทำงานที่เป็นแกนหลักของการดำเนินงานเดิม/แกนนำพื้นที่ที่มีใจอาสา
- แกนนำอำเภอในแต่ละอำเภอทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน
- คณะทำงานตามประเด็นที่ขับเคลื่อนในระดับจังหวัด
- คณะทำงาน ศตจ.ปชช
- คณะทำงานโดยคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย

การประสานงานในทุกพื้นที่

1. ใช้วิธีความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือตัวต่อตัว
2. ใช้คนกลางที่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่เป็นอย่างดีช่วยในการประสาน
3. ใช้โทรศัพท์
4. ส่งเอกสาร หนังสือเชิญ
5. ติดต่อตัวต่อตัว (ประสานโดยตรง)
6. ประสานผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่จะเชิญหน่วยงานในจังหวัด
7. ประสานผ่านทางนายอำเภอในทุกอำเภอ ในกรณีที่จะเชิญส่วนราชการในอำเภอ

แนวทางการเคลื่อนงานของพื้นที่จังหวัดพัทลุง

รายละเอียดพื้นที่ดำเนินงาน จังหวัดพัทลุง ภายใต้ โครงการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคความยากจน
การพัฒนาสังคม และสขภาวะ ในพื้นที่ 9 อำเภอ 5 เทศบาล 42 ชุมชน และ 38 ตำบล 407 หมู่บ้าน

อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
เมือง	เมือง	-	19	-		B
	-	โคกชะงาย	-	9		B
	-	ชัยบุรี	-	13		B
	-	ควนมะพร้าว	-	16		B
	-	ตำนาน	-	15		B
	-	ปรางหมู่	-	9		B
	-	เขาเจียก	-	11		B
	-	ร่มเมือง	-	9		A
	-	พญาขัน	-	10		A
รวม	1	8	19	92		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ควนขนุน	มะกอกเหนือ	-	5	-		B
	-	ทะเลน้อย	-	10		B
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	-	พนาสูง	-	13		B
	-	โตนดด้วน	-	11		A
	-	แพรกหา	-	8		B
	-	นาขยาด	-	12		B
	-	ชะมวง	-	16		B
	-	คอนทราย	-	11		B
	-	ควนขนุน	-	9		B
รวม	1	8	5	90		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ศรีนครินทร์	-	ลำสินธุ์	-	9		A
	-	บ้านนา	-	12		B

	-	ชุมพล	-	14		B
รวม	-	3	-	35		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ศรีบรรพต	-	ตะเพน	-	9		B
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ปากพะยูน	ปากพะยูน	-	5	-		B
	-	ปากพะยูน	-	6		A
	-	หารเทา	-	11		A
	-	ฝาละมี	-	11		A
	-	เกาะหมาก	-	11		B
	-	เกาะนางค้ำ	-	9		D
	-	คอนทราย	-	6		B
	-	คอนประคู้	-	11		A
รวม	1	7	5	65		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวน ชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
บางแก้ว	ท่ามะเดื่อ	-	7	-		A
	-	ท่ามะเดื่อ	-	7		B
	-	โคกสีก	-	13		A
	-	นาปะขอ	-	14		B
รวม	1	3	7	34		

อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวนชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ป่าบอน	ป่าบอน	-	6	-		B
	-	ป่าบอน	-	11		B
	-	หนองรง	-	9		B
	-	ทุ่งนารี	-	9		B
รวม	1	3	6	29		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวนชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
เขาชัยสน	-	เขาชัยสน	-	14		B
	-	จองถนน	-	7		B

	-	โคกม่วง	-	15		B
รวม	-	3	-	36		
อำเภอ	เทศบาล	ตำบล	จำนวนชุมชน	จำนวนหมู่บ้าน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
กงหรา	-	ชะรัด	-	9		B
	-	คลอง ทรายขาว	-	8		B
รวม	-	2	-	17		

ผลการดำเนินโครงการในรอบ 15 เดือน

1. ผลผลิต

1. บัญชีครัวเรือน

- บัญชีครัวเรือนที่บันทึกโดยอาสาสมัครเกิน 4 เดือน จำนวน 1,655 ชุด
- บัญชีครัวเรือนที่บันทึกลงในProgram มหิดล โดยอบต. จำนวน 7,175 ชุด

2. บัญชีครัวเรือนที่ใช้ประกอบการทำแผนชุมชนของหมู่บ้าน จำนวน 346 หมู่บ้าน

3. โครงการจากชุมชนที่บรรจุเป็นข้อบัญญัติ อปท. 57 โครงการ

ตำบลปากพะยูน 17 โครงการ

ตำบลคอนทราย 42 โครงการ

ตำบลทุ่งนารี 32 โครงการ

ตำบลพญาขัน 22 โครงการ

ท. ตำบลมะกองเหนือ 16 โครงการ

ท. ปากพะยูน 9 โครงการ

ตำบลหนองธง 19 โครงการ

พื้นที่ที่เหลืออยู่ระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ชั่วคราวต้องรอจนมีการเลือกตั้งแล้วเสร็จจึงสามารถประมวลผลได้

4. ข้อมูลกลุ่มอาชีพที่รวมตัวกันจัดทำกิจกรรมภายใต้กรอบคิดของคนในชุมชนทั้งที่เป็นกลุ่มองค์กรระดับหมู่บ้านและระดับ ตำบลรวมทั้งเป็นเครือข่ายระดับจังหวัด จำนวน 212 กลุ่ม รวม 95 หมู่บ้าน 10 ตำบลประกอบด้วย

- กลุ่มอาชีพทำนา
- กลุ่มเลี้ยงปลา
- กลุ่มน้ายางพารา
- กลุ่มปลูกพริกหยวก
- กลุ่มอาชีพหัตถกรรม/กะลามะพร้าว/กะจูด
- แปรรูปผลผลิตการเกษตรจากทุเรียนกวน/หิวกวน
- กลุ่มเลี้ยงวัวพื้นเมือง/ โคน
- กลุ่มเลี้ยงวัวพื้นเมือง

5.ครู ก.ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเข้มข้นสามารถที่จะเป็นวิทยากรกระบวนการได้	175	คน
6.ครู ข.ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาสามารถที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับพื้นที่ที่ได้จำนวน	10,169	คน
7.คณะทำงานจังหวัด ที่มาจากแต่ละประเด็นรวมทั้งแกนนำในพื้นที่จำนวน	22	คน
8.ภาคีพัฒนาในจังหวัดที่ร่วมเป็นหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินการควบคู่กับภาคประชาชน	15	หน่วยงาน

ประกอบด้วย

- ผู้ว่าราชการจังหวัด
- สำนักงานจังหวัด
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัด
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด
- สำนักงานแรงงานจังหวัด
- ศูนย์จัดปัญหาความยากจนจังหวัด
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)
- สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน
- สำนักงานจัดหางาน
- สำนักงานพระพุทธศาสนา

9.งบประมาณจาก

- อปท.ในการหนุนเสริมกระบวนการของพื้นที่	1,500,000	บาท
- จากยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข	8,363,800	บาท

2. ผลลัพธ์

2.1 เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน/ ครอบครัวที่ลงบันทึกบัญชีครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่า 20%

- พฤติกรรมการลดรายจ่าย จำนวน 5 ตำบล
- พฤติกรรมการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันผลิต 2 กลุ่ม
- พฤติกรรมการออม 20 ตำบล

2.2 ผู้นำท้องถิ่นทั้ง อบต./กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้นำธรรมชาติ เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกมากขึ้นโดยมีการร่วมประชุมและมีเวทีในหมู่บ้านพร้อมทั้งมีการมอบหมายงานที่เป็นภารกิจร่วมกันบางมีจำนวน 5 สภาองค์กรชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล

2.3 บุคลากร อบต.เข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการ โครงการ ฯและ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ โดยเฉพาะในเรื่องของการร่วมกันจัดทำข้อมูลร่วมกัน

2.4 เจ้าหน้าที่รัฐที่อาสาสามารถร่วมงานมีความพึงพอใจต่อการทำงานร่วมกับคณะทำงานภาคประชาชน โดยยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งยอมรับการทำงานและการประสานงานมากขึ้นวัดได้จากการที่หน่วยงานต่างๆส่งเจ้าหน้าที่มาหาข้อมูลที่เป็นมากขึ้นเช่น แรงงานจังหวัด พัฒนาความมั่นคงจังหวัด

2.5 ราชการได้รับประโยชน์จากโครงการฯในการสนับสนุนการพัฒนาภายใต้โครงการที่หลากหลายเช่นการพัฒนาโครงการสวัสดิการของพมจ. โครงการยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข โครงการ SML

2.6 เกิดแกนนำที่เป็นคนอาสาในการทำงานพัฒนาในระดับตำบลมาจากนักศึกษาที่จบออกมา ไม่มีงานทำอย่างน้อยตำบลละ 3 คนมีไม่น้อยกว่า 100 คน ใน 34 ตำบล

2.7 เกิดพื้นที่ต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีพัฒนาระบบข้อมูลตามโปรแกรมขนาดเล็กและ GIS จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลเขาเจ็ญ และเทศบาลตำบลบางแก้ว

2.8 มีส่วนร่วมจากสถานีวิจัยในการทำหน้าที่เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ 2 รายการ 2 สถานีคือรายการหนูๆคุยข่าว ทาง สวท. พัทลุงและรายการที่นี้พัทลุงของวิทยุชุมชนเทศบาลเมือง

3. ผลกระทบ

3.1 ต่อการลดค่าใช้จ่ายอย่างไร

- เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อความรู้สึกในการเลือกกินเลือกใช้
- เกิดค่านิยมที่สร้างเป็นกระแสนของการเปลี่ยนแปลงในการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- สร้างนิสัยการออมใช้กับทุกคนในครัวเรือน

3.2 ต่อการรวมกลุ่มการพัฒนาอย่างไรหรือไม่

- เกิดการรวมกลุ่มในการทำเครื่องแกง ในตำบลทะเลน้อยโดยแกนนำได้นำเอาข้อมูล ที่ผ่านการวิเคราะห์มาดำเนินการเป็นกิจกรรมร่วมกันรวม 32 ครัวเรือนทำให้ ครัวเรือนทั้งหมดมีรายได้จากการปันผลเดือนละ 2400 บาท
- กลุ่มรับซื้อน้ำยาง ในตำบลคอนทรายนาขอบต.ได้เห็นข้อมูลจึงเรียกแกนนำมาพูดคุยเพื่อตั้งกลุ่มรับซื้อน้ำยางโดยสนับสนุนงบประมาณก้อนแรก 100,000 บาท

- กลุ่มผลิตแก๊สชีวภาพ ในตำบลตะพาน
- กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ ในตำบลพญาขัน

3.3 ต่อการบริหารงานของ อปท.

- นายกองค์การบริหารบางส่วนได้ให้ความสนใจและรับเข้าเป็นนโยบายหลักเช่น ตำบลร่มเมืองในการสนับสนุนให้ทุกครัวเรือนมีการบันทึกข้อมูลรับจ่ายโดยสนับสนุนงบประมาณหมู่บ้านละ 100,000 บาทไปใช้ดำเนินการ
- มีการผลักดันให้มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายครัวเรือนในทุกอบต. โดยประธานเครือข่าย อบต.จังหวัด
- แยกนาในพื้นที่ได้รับการประสานให้เป็นกลไกหลักในการจัดทำข้อมูลแผนชุมชน

3.4 คสพ. ระหว่าง อปท.+ชุมชนอย่างไร

- ประธานชมรมอบต.ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามงานและขยายผลโครงการให้กับทุกอบต.ไปดำเนินการ
- มีนายกอบต.จำนวน10 อบต. เข้ามาเป็นคณะทำงาน
- ในพื้นที่มีคณะทำงานที่มาจากสมาชิกอบต.หมู่บ้านละ 1 คนรวม 364 คน
- นายก อบต. ได้มีคำสั่งให้นักพัฒนาชุมชนติดตามการบันทึกข้อมูลร่วมกับแกนนำ

3.5 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมครัวเรือนอย่างไร

- มีการลดค่าห่วย/การพนันลงบางครัวเรือนหยุดซื้อขาด
- หันมาสูมห่วงในการพูดคุยกันของคนในครัวเรือนมากขึ้น
- มีการใช้หลักธรรมโดยบางชุมชนนิมนต์พระมาบรรยายธรรมในตอนเช้าเดือนสองครั้งผ่านทางหอกระจายข่าว

3.6 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบุคลากรของ อปท. อย่างไร

- นักพัฒนาชุมชน/นักวิเคราะห์นโยบายและแผนลงพื้นที่มากขึ้นกว่าเดิม
- ติดตามการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับหมู่บ้านในทุกเวที
- บางพื้นที่ปรับตัวเป็นนักกระบวนการได้

3.7 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริหารระดับจังหวัดอย่างไร

- ผู้ว่าราชการจังหวัดได้อนุมัติงบประมาณหนุนเสริมกระบวนการในการพัฒนาสภาพแกนนำโดยผ่านทางพัฒนาชุมชนและคณะทำงานจำนวน จากงบประมาณยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขจำนวน 8,363,800 บาท
- ให้นำเอาโครงการจากแผนชุมชนเข้าสู่ยุทธศาสตร์จังหวัด
- แต่งตั้งให้คณะทำงานโครงการฯ จำนวน4 ท่านเข้าเป็นคณะกรรมการบริหาร จังหวัดแบบบูรณาการ

3.8 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทีมงานภาค ชุมชน อย่างไร

จากเดิมที่แกนนำมุ่งที่จะขับเคลื่อนงานภายใต้กรอบงบประมาณเพียงอย่างเดียวเมื่อเมืองานเสร็จหรือปิดโครงการกลุ่มผู้นำเหล่านี้ได้ปรับเปลี่ยนบทบาทในการติดตาม

4. การติดตามกระบวนการดำเนินงาน

4.1 การจัดตั้งคณะทำงาน

โครงสร้างการบริหารงาน

1. คณะประสานงานโครงการ
2. ฝ่ายกองเลขา
3. คณะที่ปรึกษา
4. คณะทำงานโครงการ
5. ฝ่ายติดตามประเมินผล

บทบาทหน้าที่

1. ฝ่ายประสานงานโครงการมีหน้าที่
 - 1.1 ประสานภาคีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด / ภาค
 - 1.2 ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.3 ประสานผู้ประสานงานจังหวัด / ภาค
 - 1.4 ประสานงานกลุ่มองค์กรภาคเอกชน เช่น พอช.
2. ฝ่ายเลขา ฯโครงการ
 - 2.1 จัดทำเอกสารและสรุปเอกสาร
 - 2.2 ประสานงานในพื้นที่
 - 2.3 สรุปรายงานความก้าวหน้าโครงการให้กับคณะทำงาน
 - 2.4 จัดทำบัญชีคุมงบประมาณ
 - 2.5 ติดต่อประสานงาน / สถานที่
3. ฝ่ายที่ปรึกษา
 - 3.1 ให้ความคิดเห็นเสนอแนะในการขับเคลื่อนงาน
 - 3.2 เข้าร่วมอบรมและติดตามงานในบางพื้นที่
 - 3.3 เป็นกลไกประชาสัมพันธ์ให้กับโครงการให้องค์กรอื่นได้รับทราบ
 - 3.4 กำหนดแนวทางการทำงานร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการ
4. คณะทำงานโครงการ
 - 4.1 วางกลไกการทำงานที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของโครงการ
 - 4.2 วางแนวทางการทำงานร่วมกันกับทุกฝ่าย
 - 4.3 พัฒนาบุคลากรกลไกการทำงานทุกระดับ
 - 4.4 ออกแบบคู่มือในการพัฒนากลไกทุกระดับ (จัดทำหลักสูตร)
 - 4.5 ออกแบบคู่มือในการบริหารงบประมาณคู่กับกองเลขา
 - 4.6 ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารจัดการที่ดีให้กับกลไกระดับจังหวัด
 - 4.7 ติดตามหนุนเสริมและประเมินผลในพื้นที่เป็นระยะๆ
 - 4.8 สรุปผลการดำเนินงานให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทุกระบบ

- 4.9 ประชาสัมพันธ์โครงการโดยประสานผ่านทางรายการวิทยุกระแสหลัก
- 4.10 ส่งบุคลากรเข้าร่วมสัมมนากับส่วนราชการ / ระดับจังหวัด
- 4.11 สรุปผลของแต่ละเดือนตามความเหมาะสม
- 4.12 เปิดเวทีสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานในระดับจังหวัด
- 4.13 สรุปผลโครงการเพื่อรายงานในเวทีสาธารณะ (ปิดโครงการ)

คณะทำงานระดับจังหวัด 22 คน

1. ค้นหาแกนนำจากทุกประเด็นเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน
2. เชิญหน่วยงานที่ทำงานด้านพัฒนาในพื้นที่เข้าร่วมและทำหนังสือแจ้งไปยังหัวหน้าส่วนที่รับผิดชอบตัวบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน
3. ทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ

คณะทำงานตำบล ตำบลละ 15 - 30 คน

1. มาจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในทุกหมู่บ้านรวม 43 คน เป็นประธาน
2. มาจากนายกอบต./สมาชิก อบต. สมาชิก อบต. หมู่บ้านละคน 1 คน
3. มาจากแกนนำของแต่ละหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 - 5 คน

คณะทำงานระดับหมู่บ้าน หมู่ละ 15 – 20 คน

1. ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานในทุกหมู่บ้าน
2. สมาชิก อบต. เป็นคณะกรรมการ
3. แกนนำหมู่บ้าน

4.2 การบริหารจัดการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1. แกนนำตำบลนำเอกสารลงไปแจกจ่ายให้กับหมู่บ้าน
2. เปิดเวทีสร้างความเข้าใจเรื่องการบันทึกข้อมูลรับจ่ายให้กับอาสาสมัครในระดับหมู่บ้าน โดยคณะทำงานระดับตำบล
3. ให้คณะทำงานระดับหมู่บ้านเป็นพี่เลี้ยงและติดตามความก้าวหน้าของครัวเรือนเป้าหมาย
4. เมื่อครบ 1 สัปดาห์แกนนำหมู่บ้านทำการรวบรวมแบบข้อมูลที่จัดเก็บแล้วนำเสนอให้คณะทำงานระดับตำบลรวบรวมส่งให้เจ้าหน้าที่ของ อบต.

4.3 การจัดการข้อมูล — การจัดการเรียนรู้

1. เมื่อเจ้าหน้าที่รับเอกสารมาแล้วจะทำการบันทึกลงโปรแกรมในทุกครั้ง
2. เมื่อครบ 1 เดือนเจ้าหน้าที่ทำการประมวลผล
3. นำข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลมาสู่เวที
4. ให้อาสาสมัครมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์
5. นำข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านมาดำเนินการวิเคราะห์เพื่อหาทางออกให้กับตัวเอง
6. ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลส่วนอื่นมากร่างเป็นแผนหมู่บ้าน
7. นำเอาแผนหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านขึ้นมากร่างเป็นแผนตำบล

5. Best Case

5.1 การจัดทำบัญชีรับจ่ายครัวเรือนทั้งตำบล ตำบลร่มเมือง

หลังจากกระบวนการขับเคลื่อนลงไปในพื้นที่ของตำบลร่มเมืองทำให้เกิดการเรียนรู้ของคนในชุมชนมากขึ้นตามลำดับ อบต.ได้ถูกรับเชิญให้เข้าร่วมเวทีวิเคราะห์ข้อมูลโดยในครั้งแรก ๆ นายกอบต.ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผนเข้าร่วมทุกครั้ง เมื่อถึงช่วงของการประชาสัมพันธ์ข้อมูลของหมู่บ้านของทุกหมู่บ้านที่แกนนำได้จัดขึ้น ทำให้นายกเห็นตัวข้อมูลที่ขึ้นมาและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเรื่องของตัวข้อมูลที่ทางอบต.บอกว่าการจัดเก็บเพียง 15% ไม่สามารถที่จะบ่งชี้ความชัดเจนของข้อมูลได้ ถ้าหากทุกครัวเรือนสามารถนำมาซึ่งการจัดเก็บที่ครอบคลุมก็จะได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด และสามารถนำมาซึ่งการแก้ปัญหาให้กับครัวเรือนและชุมชนได้โดยทางอบต.ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดเก็บข้อมูลใหม่ทั้งตำบลจำนวน

5.2 การรวมกลุ่มผลิตเครื่องแกงตำบลทะเลน้อยโดยกลุ่มแม่บ้าน

จากการลงติดตามพื้นที่ในตำบลทะเลน้อยหมู่ที่ 5 บ้านปลายตรอกในเห็นกระบวนการทำงานที่ชัดเจนโดยมีการจัดแบ่งคนในการทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ ถึงแม้ว่าในขณะนี้ความล่าช้าของข้อมูลที่ยังทำเป็นแผนงานในลักษณะของรูปเล่มยังไม่สามารถส่งขึ้นมาได้ก็ตาม แต่การวิเคราะห์ข้อมูลมีอยู่อย่างต่อเนื่องโดยตัวแรกได้นำเอาข้อมูลของหมู่ที่ 5 บ้านปลายตรอก มาวิเคราะห์ในเรื่องของการบริโภคเครื่องแกง ซึ่งในหมู่ที่ 5 บ้านปลายตรอกมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2 ครัวเรือน บริโภคเครื่องแกงรวมต่อปี 1,750,000 บาทต่อปี เฉลี่ยบริโภคเครื่องแกงครัวเรือนละ 4,934 บาทภายหลังจากมีการจัดเก็บข้อมูลเมื่อ เดือนมิถุนายน 2550 จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มแม่บ้านจำนวน 417 ครัวเรือน ได้ร่วมกันระดมทุนก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านผลิตเครื่องแกงขึ้น โดยทุนที่ระดมกันได้จำนวน 3,000 บาท และได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนสวัสดิการ 10,000 บาทหลังจากนั้นได้เริ่มดำเนินการผลิต โดยเครื่องแกงที่ผลิตส่วนใหญ่ผลิตจากการตำมือประกอบด้วย เครื่องแกงเหลือง เครื่องแกงส้ม เครื่องแกงเผ็ด เครื่องแกงพะแนง เครื่องแกงเขียวหวาน หลังจากที่ได้ดำเนินการผลิตไปแล้ว ได้ดำเนินการขายผลปรากฏว่าภายในระยะเวลาแค่ 1 เดือน จำหน่ายได้ 86,800 บาท ทางกลุ่มได้ดำเนินการปันผลให้กับสมาชิกทุกคนเฉลี่ยคนละ 2,400 บาท ที่เหลือจากการปันผลทางกลุ่มได้ดำเนินการสมทบทุนเป็นกองทุนสวัสดิการและสมทบเป็นค่าใช้จ่ายของกลุ่ม

จากผลการดำเนินกิจกรรมที่ทางกลุ่มได้ดำเนินการได้รับความสนใจจากผู้ว่าราชการจังหวัดโดยท่านได้มอบเครื่องเบดเครื่องแกงจำนวน 1 เครื่องมูลค่า 60,000 บาทและทางสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพัทลุงได้ดำเนินการสนับสนุนวิทยากรลงไปร่วมฝึกอบรมพัฒนาคุณภาพเครื่องแกง โดยทางผู้ที่เข้าร่วมฝึกอบรมได้นำเอาความรู้มาปรับปรุงคุณภาพตามรสชาติของกลุ่มผู้บริโภคในพื้นที่

ผลสรุปของกลุ่มแม่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านปลายตรอก

1. ครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,400 บาท/ครัวเรือน
2. ผู้สูงอายุสามารถอยู่ร่วมกับกลุ่มอย่างมีความสุข
3. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่อยู่ภายนอก

- ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นที่ปรึกษาและหนุนเสริมกระบวนการ

- แรงงานจังหวัดจัดส่งเจ้าหน้าที่ลงประภเวทิจและให้การสนับสนุนงบประมาณ
- ศูนย์พัฒนาที่34 ให้การสนับสนุนงบประมาณ
- สำนักงานพัฒนาสังคม
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสร่วมพัฒนากระบวนการเชิงระบบให้
กับแกนนำในระดับจังหวัด
- ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน

4. พ่อบ้าน ได้ช่วยเหลืองานแม่บ้านจากที่ผ่านมาพ่อบ้านมักไปเล่นการพนันทำให้ผลข้อมูลที่ออกมาเชิงเปรียบเทียบจากที่ผ่านมามีการเล่นการพนัน/เล่นหวย/อบายมุขทุกประเภท รวม 16,000,000 บาท ปัจจุบันข้อมูลที่
จัดเก็บขึ้นมากเหลือ 4,000,000 บาทจะเห็นว่าอบายมุขในพื้นที่นี้ลดลง

5. เกิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบของการจัดทำแผนแม่บทชุมชนให้พื้นที่อื่นได้ศึกษาทั้งจากต่างจังหวัดและใน
พื้นที่ใกล้เคียง

5.3 แกนนำชุมชนจัดการบันทึกข้อมูลด้วยตัวเอง ตำบลชุมพล

จากผลของการจัดเก็บข้อมูลที่ผ่านมาแกนนำตำบลชุมพลให้ข้อสรุปออกมาชัดเจนว่าข้อมูลที่ได้เป็น
ข้อมูลที่คนในชุมชนต้องให้ความสนใจและต้องให้เกิดการตื่นตัวในการรับรู้ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปแก้ปัญหาให้กับ
ตัวเองก่อน บางครั้งอบต.เองมีเจ้าหน้าที่ไม่พอเพียงต่อการมาช่วยเหลืองานในชุมชนหรือการบันทึกข้อมูลจะเป็น
แรงงานฝากเท่านั้นดังนั้นตัวองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ในชุมชนน่าจะมีส่วนสำคัญในการจัดการ นายช่วง เรืองแก้วจาก
กลุ่มองค์กรการเงิน วัย 73 ปี ได้ขออาสาที่จะลงบันทึกข้อมูลรับจ่ายที่เก็บขึ้นมาจากอาสาสมัครทุกหมู่บ้านมาบันทึก
ลงโปรแกรม ที่ตนเองได้เข้ารับการอบรมมาถือได้ว่าเป็นแบบอย่างแห่งความลงตัวขององค์กรชุมชน

5.4 รวมกลุ่มจัดการเรื่องน้ำยางสดตำบลคอนทราย อ.ปากพะยูน

เป็นตัวอย่างของความสำเร็จอีกระดับหนึ่งของตำบลคอนทรายเมื่อนายกองการบริหารตำบลคอน
ทรายได้เห็นข้อมูลรายรับจากภาคการเกษตรจำนวนสูงถึง 43 ล้านบาทในขณะที่รายจ่ายที่ไม่ต่างจากกันเท่าไรนัก
จำนวน 41 ล้านบาทเศษ จึงได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตัวออกมาให้ชัดเจนอันดับแรกมาจากเรื่องของข้าว
รองลงมาจากยางพาราและวิเคราะห์ต่ออีกว่ารายได้จากยางพาราเป็นรายได้เต็มจำนวนหรือไม่ผลปรากฏว่าส่วนหนึ่ง
ถูกพ่อค้าคนกลางตัดราคาตั้งแต่ต้น ดังนั้นชาวบ้านจึงได้คิดรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มรับซื้อน้ำยางสดขึ้นโดยในครั้งแรก
ทางอบต.สนับสนุนงบประมาณให้เป็นกองทุนกลุ่มจำนวน 100,000 บาท และให้มีการลงหุ้นจากสมาชิก
นอกจากนั้นได้ดำเนินการในกลุ่มอาชีพอื่นๆควบคู่ไปด้วย

5.5 การจัดการสิ่งแวดล้อม กลิ่นขี้หมูโดยรวมกลุ่มผลิตบ่อแก๊สชีวภาพที่ตำบลตะแพน

ข้อสรุปที่ผ่านเวทีของพื้นที่จากการเก็บข้อมูลขึ้นมาและวิเคราะห์ร่วมกันของคนในชุมชนตำบลตะแพนได้พบปัญหาที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไขโดยด่วนคือเรื่องของสิ่งแวดล้อมลำคลองที่เป็นสายนำหลักของชุมชนเกิดการเน่าเสีย อากาศในชุมชนไม่บริสุทธิ์ สาเหตุเกิดจากคนในชุมชนมีอาชีพเลี้ยงหมูเป็นหลักและปล่อยมูลสัตว์เลี้ยงของตัวเองลงไปในลำคลอง ดังนั้นหลังจากที่ได้มีเวทีประชุมพูดคุยกันทุกเดือนจึงได้ข้อสรุปออกมาว่า นอกจากชุมชนทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษแล้ว คนในชุมชนยังใช้แก๊สหุงต้มในปริมาณที่สูงตามมาด้วยแกนนำเลยมีข้อตกลงที่จะแก้ปัญหาร่วมกันโดยได้ร่วมกันจัดทำบ่อแก๊สใช้เอง โดยที่คอกหมูหนึ่งคอกสามารถใช้ได้ 2-3 ครั้วเรือนจนปัจจุบันมีบ่อแก๊สถึง 15 บ่อ และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังชุมชนอื่นอีกเป็นจำนวนมาก

5.6 การแก้ไขปัญหาความยากจนเป็นรายครัวเรือนที่ ตำบลพญาขัน

ตำบลพญาขันได้นำเอาบทเรียนในช่วงแรกของโครงการต่อกระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในชุมชนแบบรายครัวเรือนโดยทางอบต.ร่วมกับแกนนำในชุมชนได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการคัดเลือกจากเวทีขึ้นทะเบียนประวัติเอาไว้ หลังจากนั้นให้กลุ่มเป้าหมายเขียนแผนงานตามความต้องการของตัวเองที่สามารถทำได้และมีรายได้จริง ทางคณะทำงานก็จะพิจารณาโครงการและหาพี่เลี้ยงมาประกบให้หนึ่งคน หลังจากนั้นก็จะโอนงบประมาณลงไปให้ ผลปรากฏว่าสามารถช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายให้มีรายได้แบบไม่ต้องพึ่งพาคนอื่นตามอาชีพที่ตนเองถนัดจำนวน 50 ราย ที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับกลุ่มหรือชุมชนอื่น

การจัดการข้อมูลและข้อมูลอื่น

ใช้ข้อมูลเป็นเครื่องมือ 3 แบบ

1. ข้อมูลรับจ่ายครัวเรือนของมหิดล
2. ข้อมูลครัวเรือนเครือข่ายแผนแม่บทชุมชน 4 ภาค
3. ข้อมูลจดบันทึกรับจ่ายครัวเรือนของ ธกส. / กชช.2ค จปฐ.

แนวทางการปฏิบัติในการนำข้อมูลกระจายสู่พื้นที่

1. กลั่นกรองพื้นที่ที่มีการจัดทำแผนชุมชนในระดับ A , B จำนวน 43 ตำบล / เทศบาล 449 หมู่บ้าน / ชุมชน
2. สร้างกลไก 2 ระดับในพื้นที่ คือ ระดับตำบล / หมู่บ้าน
3. ดำเนินการร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
4. ร่วมกับสำนักงานจังหวัดภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข
5. เปิดเวทีสร้างความเข้าใจให้กับแกนนำและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 43 ตำบล
6. ให้พื้นที่ดำเนินการค้นหาอาสาสมัคร จำนวน หมู่บ้าน / ชุมชนละ 15 %ของครัวเรือนในหมู่บ้าน / ชุมชน
7. ดำเนินการกระจายข้อมูลที่ได้รับมา 7,500 ขอเพิ่มเติมจากจังหวัดสงขลา 1,000 เล่มและแยกจากเล่ม 2300 ชุด รวม 10,800 ชุด ให้กับแกนนำระดับตำบลกระจายสู่อาสาสมัครของหมู่บ้าน
8. ครัวเรือนอาสาจดบันทึกข้อมูลรับจ่ายที่ได้รับไปจำนวน 10,800 ครัวเรือน
9. จัดอบรม Program รับ – จ่ายให้กับเจ้าหน้าที่จาก อบต. 43 รวม 51 คน
10. แกนนำในระดับตำบลเก็บข้อมูลที่จดบันทึกของครัวเรือนอาสา รายเดือนนำส่งให้ อบต. นำเข้าสู่ Program
11. อบต. นำเข้าและประมวลผลข้อมูล
12. จัดอบรมวิทยากรพี่เลี้ยงหนุนเสริมในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

- 12.1 เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอจากทุกอำเภอ
- 12.2 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจากทุกอำเภอ
- 12.3 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากทุกอำเภอ
- 12.4 เจ้าหน้าที่ กศน. จากทุกอำเภอ
- 12.5 เจ้าหน้าที่ อบต. จากทุกอำเภอ
- 12.6 แกนนำระดับตำบลจากทุกตำบล

13.จัดอบรมทำความเข้าใจหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ

- 13.1 นายอำเภอทุกอำเภอ
- 13.2 ปลัดอาวุโสทุกอำเภอ
- 13.3 พัฒนาการอำเภอทุกอำเภอ
- 13.4 สาธารณสุขจากทุกอำเภอ
- 13.5 เกษตรอำเภอจากทุกอำเภอ
- 13.6 ผอ. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจากทุกอำเภอ

14. พื้นที่เปิดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันกับวิทยากรที่เชี่ยวชาญใน 2 ระดับ

- 14.1 ระดับหมู่บ้าน นำข้อมูลที่ประมวลผลระดับหมู่บ้านมาวิเคราะห์
- 14.2 ระดับตำบล นำข้อมูลที่ประมวลผลระดับตำบลมาวิเคราะห์

15. จัดทำแผนและข้อเสนอเป็นรูปเล่ม

- 15.1 แผนแม่บทหมู่บ้าน / ตำบล
- 15.2 แผนและข้อเสนอให้หน่วยงาน

16. เวทีวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับ อบต. พร้อมบรรจุแผนเข้าสู่ อบต.

ในกระบวนการจัดทำแผนของพื้นที่

- 1.ได้ข้อมูลไม่ครบทำให้กระบวนการทำการจัดทำแผนไม่ครบและครอบคลุมในทุกประเด็น
2. หากขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนไม่สามารถนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง
3. ขาดกลไกการทำงานอย่างต่อเนื่องทำให้ขาดกระบวนการที่ต่อเนื่องและขาดการเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอกและภายใน
4. ต้องเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภายในให้มากเกิดความเป็นเจ้าของร่วมกันทุกคนและทุกกลุ่ม (ระเบิดจากข้างใน)
5. จะเอาเวลามาเป็นตัวกำหนดในการจัดทำแผนไม่ได้ เพราะจะไม่สอดคล้องกับวิถีและวัฒนธรรมของชุมชน
6. การจัดทำแผนต้องมีเวทีของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. จะต้องเป็นผู้รู้หรือวิทยากรภายนอกที่มีความรู้และหลักการวิเคราะห์ข้อมูลได้จริง (รู้จริงและรู้ลึก)
8. ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้รวมถึงการนำข้อมูลไปรองรับนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐได้
9. การจัดทำแผนต้องมีเวที มีคน มีข้อมูลที่หลากหลายที่จะนำมาซึ่งการวิเคราะห์และพูดคุย
10. แผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการสร้างคนสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สามารถรับใช้ชุมชนได้จริง

การสร้างการเรียนรู้ในการจัดทำแผน

1. ทำให้คนในชุมชนสามารถเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของตัวเองและของชุมชนได้
2. สามารถที่จะนำเอาผลจากการเรียนรู้ วิถี วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้
3. เกิดการเรียนรู้กระบวนการจัดการผลิตในอดีตมาปรับใช้ในอนาคตได้
4. การจัดการข้อมูลที่ชัดเจนทำให้สามารถปรับฐานรายได้ของคนในชุมชนและองค์กร
5. ข้อมูลสามารถนำมาประกอบการจัดทำแผนงานและกิจกรรมของการแก้ปัญหา
6. ทำให้เห็นศักยภาพและกายภาพของทุน / ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน
7. ใช้ข้อมูลในการวางแผนป้องกันจากผลกระทบภายในและภายนอกในการดำรงชีวิต
8. ใช้ข้อมูลนำมาแก้ปัญหา ลดความขัดแย้งของคนในชุมชน
9. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผู้นำไปสู่ผู้นำที่มีคุณภาพ
10. ข้อมูลสามารถนำมาเปลี่ยนแปลงการแก้ปัญหาให้เกิดอาชีพเสริมภายใต้ฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

กระบวนการเรียนรู้ในด้านการจัดทำข้อมูล

1. การได้มาของข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมสามารถนำมาสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการของพื้นที่
2. การจัดหมวดหมู่และการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลนำมาซึ่งการวิเคราะห์ที่เป็นระบบและถูกต้องแม่นยำ
3. การใช้ข้อมูลในการประสานงานกับองค์กรภายนอกทำให้ได้รับการยอมรับและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น
4. การจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลต้องดำเนินการโดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องในการออกแบบและรับรองข้อมูลเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ของข้อมูลที่เป็นจริงได้
5. การจัดทำข้อมูลร่วมกันของคนในครัวเรือนทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การลด ละ เลิก อบายมุข รวมทั้งการลดการใช้ยาสูบค้ำฟุ่มเฟือย
6. ข้อมูลสามารถปรับเปลี่ยนวิถีคิดของบุคคลและครัวเรือนได้จริงจะนำมาซึ่งการแก้ปัญหาให้กับตัวเองได้
7. การจะให้หน่วยงานท้องถิ่นมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ชัดเจนและสรุปผลได้ชัด
8. จะต้องมีการพัฒนาเครื่องมือและมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
9. ให้ผู้จัดบันทึกข้อมูลได้ร่วมเรียนรู้ความหมายในตัวข้อมูลพร้อมทั้งการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

การกำหนดยุทธศาสตร์ในการทำงาน

1. ต้องสร้างระบบการบริหารจัดการงบประมาณที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนในทุกระดับ
2. เน้นการทำงานเป็นทีมโดยการกำหนดบทบาทที่เหมาะสมกับความสามารถของบุคคลและองค์กร
3. เน้นการพัฒนาพื้นที่เป็นหลัก(พื้นที่เป็นตัวตั้ง)
4. สร้างรูปแบบการทำงานและแผนงานให้สอดคล้องกับพื้นที่โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทีม
5. สร้างกลไกการติดตามการทำงานทั้งภายในภายนอกโดยร่วมสรุปงานเป็นระยะๆ
6. เน้นการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีความโดดเด่นและเข้าถึงกลุ่มคนทุกกลุ่ม
7. การกำหนดพื้นที่ในการขับเคลื่อนงานต้องกำหนดภายใต้ขีดความสามารถของทีม เช่น พื้นที่มากเกินไปหรือน้อยไป ทำให้บางพื้นที่ขาดการติดตาม
8. ต้องไว้วางใจและมอบหมายภารกิจให้กับคณะทำงานตามความถนัด

บทเรียนการทำงานที่ได้จากพื้นที่แห่งการเรียนรู้

การจัดกลไกในพื้นที่

1. การทำงานกับกลไกทุกระดับต้องใช้ความอดทนอดกลั้น รวมทั้งการใช้ความรู้ภายในและภายนอก รวมทั้งความสามารถในการทำงาน
2. เกิดการเรียนรู้ข้อจำกัดกับการทำงานร่วมกับราชการ เช่น การส่งหนังสือเชิญต้องไปตามขั้นตอน
3. ได้เรียนรู้กระบวนการบริหารงานจากท้องถิ่นที่ต้องการพัฒนาตำบลและทีมที่ไม่สนใจที่จะพัฒนา เกิดการเปรียบเทียบที่ชัดเจน
4. การประสานระดับนโยบาย(จังหวัด) ต้องชัดเจนและประสานสองทางพร้อมกัน คือ ระดับบนและล่าง (ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา)
5. ได้เรียนรู้ระบบโครงสร้างระบบการทำงานตามยุทธศาสตร์ว่าควรจะเข้าช่องทางการเชื่อมช่องทางไหน ผ่านใคร อย่างไร เพื่อความถูกต้อง
6. ได้เรียนรู้ระบบการทำงานที่หลากหลายจากกลุ่มองค์กรที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทขององค์กรนั้น
7. การประสานภาคีต้องจัดทำแผนงาน โครงการนำเสนอแนบเพื่อเสนอต่อหัวหน้าส่วนของบุคคลที่จะประสานเข้าร่วมเป็นคณะทำงานและต้องออกหนังสือเชิญตัวทุกครั้ง
8. การทำงานกับกลไกที่มีใช้อาสาสมัครด้วยใจต้องมีการติดตามผลอยู่ตลอดมิฉะนั้นงานจะไม่ขับเคลื่อนและต้องมีการคัดบุคคลที่เข้าร่วมให้ดูจากคุณสมบัติและสถานะของบุคคลทางสังคมของบุคคลนั้นด้วย
9. ทุกครั้งของการร่วมงานต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ทำความเข้าใจเป้าหมาย ทิศทางกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานให้เข้าใจร่วมกันเพื่อไปในทิศทางเดียวกันก่อนจึงสามารถร่วมงานกันได้

การบูรณาการงบประมาณในท้องถิ่นเพื่อตอบสนองการจัดทำแผนและกิจกรรม

1. อบต.ให้งบประมาณสนับสนุนในการจัดทำแผนชุมชน จำนวน 1,500,000 บาท
2. อบต.ให้ความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลครอบคลุมทุกหมู่บ้านและครัวเรือนตลอดทั้งปี ประกอบด้วย
ตำบลนาท่อม } เป็นตำบลที่ไม่อยู่ในเฟรสแรก
ตำบลบ้านนา }
3. ได้มีโครงการบูรณาการแผนชุมชนเข้าสู่แผน อบต. จำนวน 175 โครงการ จาก 7 ตำบล ที่เหลืออยู่ระหว่างการตรวจเช็คข้อมูล
4. อบต. สนับสนุนงบประมาณ เพื่อการแก้ปัญหาคความยากจนภายใต้แผนชุมชน จำนวน
อบต.หนองธง จำนวน 19 โครงการ งบประมาณ 3,900,000 บาท
อบต.ปากพะยูน จำนวน 4 โครงการ งบประมาณ 1,032,000 บาท
อบต.ควนขนุน จำนวน 11 โครงการ งบประมาณ 7,730,000 บาท
อบต.ทุ่งนารี จำนวน 11 โครงการ งบประมาณ 6,000,000 บาท

พื้นที่รูปธรรม

1. จำนวนครัวเรือนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 1,757 ครัวเรือน
2. จำนวนหมู่บ้านที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 346 หมู่บ้าน
3. มีเวทีพูดคุยระดับหมู่บ้านเป็นประจำ 346 หมู่บ้าน
4. เกิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดและความสามารถของคนในหมู่บ้าน 79 หมู่บ้าน

ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ แนวทาง

1. นโยบายซับซ้อนของส่วนราชการที่มาดำเนินการเรื่องเดียวกัน
2. การแข่งขันกันทำงานของหน่วยงานและไม่ให้ความสำคัญกับกระบวนการของชาวบ้าน
3. การสร้างกลไกเชิงอาสาด้วยใจยังไม่สามารถสร้างได้ในบางพื้นที่และยังสร้างได้น้อย
4. แย่งชิงพื้นที่การทำงานระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน
5. เกิดความสับสนแกนนำไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่และเป้าหมายโครงการ
6. แกนนำเกิดความล่าและไม่เข้าใจบทบาทภารกิจ
7. การเปลี่ยนแปลงผู้นำท้องถิ่นและการเลือกตั้งทำให้งานหยุดชะงักไม่สามารถยับยั้งได้
8. การแตกแยกของคนในชุมชนที่จ้องโจมตีฝ่ายตรงข้ามทำให้ไม่สามารถยับยั้งงานได้เต็มที่
9. ทีมงานมีหมวกหลายใบแยกเยาะไม่ออกว่างานไหนสำคัญหรือไม่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. การบูรณาการการทำงานจะต้องเกิดขึ้นจริงและต้องได้รับการยอมรับ
2. หน่วยงานระดับภูมิภาคต้องให้ความสำคัญในกระบวนการพัฒนาขององค์กรชุมชน
3. การหนุนเสริมงบประมาณต้องลงตรงในพื้นที่ให้ผ่านองค์กรชุมชนที่มีแผนชุมชนรองรับ
4. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและแกนนำภาคประชาชนเป็นเจ้าภาพร่วมอย่างแท้จริง
5. ผู้ประสานงานภาคต้องมีการจัดทำแผนงานเชื่อมโยงของแต่ละจังหวัดในภาคเดียวกัน

แนวทางขยายผล

1. ต้องเตรียมความพร้อมของคณะทำงานที่มีส่วนประกอบของแต่ละภาคส่วนเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน
2. ส่วนประกอบของคณะทำงานให้ขึ้นอยู่กับบริบทและวิถีวัฒนธรรมของพื้นที่จังหวัดนั้นๆ
3. การกำหนดพื้นที่ปฏิบัติการต้องให้ทีมจังหวัดเป็นตัวกำหนด
4. ในการบริหารให้คำดูแลผู้รับผิดชอบโครงการพร้อมด้วยคณะทำงานตามสมควร

ตัวอย่างการบูรณาการแผนชุมชนและการหนุนเสริมโครงการที่เกิดจากแผนของ อบต.

ตำบลหนองซง

โครงการ	งบประมาณ
1. ฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพกลุ่ม	450,000 บาท
2. ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่ม	100,000 บาท
3. สนับสนุนพันธุ์ปลา / กุ้ง	90,000 บาท
4. สนับสนุนกลุ่มอาชีพ 10 กลุ่ม	200,000 บาท
5. ส่งเสริมกลุ่มปุ๋ยชีวภาพ	300,000 บาท
6. จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนอาชีพ	2,400,000 บาท
7. สนับสนุนกลุ่มทำขนม	300,000 บาท
8. โครงการป้องกันโรคปากเปื่อยเท้าเปื่อย	50,000 บาท
9. เรียนรู้การผลิตสมุนไพร	10,000 บาท
รวม 9 โครงการ	3,900,000 บาท

ตำบลปากพะยูน

โครงการ	งบประมาณ
1. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ 15 กลุ่ม	620,000 บาท
2. ขุดลอกเหมืองน้ำเพื่อการเกษตร	112,000 บาท
3. จัดทำแก๊สชีวภาพ	250,000 บาท
4. ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน	500,000 บาท
รวม 4 โครงการ	1,032,000 บาท

ตำบลควนขนุน

โครงการ	งบประมาณ
1. ขยายพันธุ์ข้าว	280,000 บาท
- ลานตากข้าว	100,000 บาท
- ปลุกพืชหมุนเวียน	100,000 บาท
2. ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์	100,000 บาท
3. ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก / ชีวภาพ	700,000 บาท
4. ผลิตภัณฑ์สินค้าฟุ่มเฟือย	100,000 บาท
5. ผลิตอาหารสัตว์	100,000 บาท
6. ผลิตภัณฑ์ข้าวกล้อง	250,000 บาท
7. โรงอบข้าวชุมชน	1,000,000 บาท

8. แปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน	500,000 บาท
9. ส่งเสริมการปลูกข้าวอินทรีย์	1,000,000 บาท
10. สนับสนุนการจัดสวัสดิการปีละ	100,000 บาท
11. สร้างโรงเรียนรวบรวมผลผลิต	2,500,000 บาท
รวม 11 โครงการ	7,730,000 บาท

ตำบลทุ่งนารี

โครงการ	งบประมาณ
1. โครงการจัดตั้งกลุ่มซื้อน้ำยางสด	500,000 บาท
2. โครงการผลิตปุ๋ยหมัก	200,000 บาท
3. โครงการผลิตสับปะรดคุณภาพ	700,000 บาท
4. โครงการศูนย์รวมผลิตภัณฑ์ชุมชน	400,000 บาท
5. ส่งเสริมกลุ่มอาชีพ 30 กลุ่มอาชีพ	1,500,000 บาท
6. โครงการตั้งตลาดกลางรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร	500,000 บาท
7. โครงการจัดการที่ดิน / ที่ทำกินแก่ผู้ยากไร้	500,000 บาท
8. สนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพร	30,000 บาท
9. อนุรักษ์ประเพณี / วัฒนธรรม	150,000 บาท
10. โครงการใช้ปุ๋ยหมัก / ปุ๋ยชีวภาพ	50,000 บาท
11. ผลิตไบโอดีเซลจากพืชผลการเกษตร	1,200,000 บาท
รวม 11 โครงการ	6,000,000 บาท
รวม 35 โครงการ	เป็นเงิน 16,662,000 บาท

ภาคผนวก

นายสุเทพ โกมลภมร ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงเป็นประธานในพิธี
ประชุม แกนนำและหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทำความเข้าใจโครงการในวันที่ 23 มกราคม 50

ผู้เข้าร่วมในเวทีจาก 43 พื้นที่

ประชุมคณะกรรมการทุกเดือน

กิจกรรมที่เกิดจากแผนชุมชนตำบลลำสนธิ

เวทีสาธารณะจากข้อมูลแผนชุมชน

บันทึกข้อมูลของกลุ่มเครื่องแกงทะเลน้อย

แกนนำลงพื้นที่ติดตามประเมินผลระดับหมู่บ้าน

สรุปปิดโครงการโดยผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง นายสุเทพ โกมลภมร

วันที่ 23 กันยายน 2551

ณ ห้องประชุมกาบบัว (ชั้น 5) ศาลากลางจังหวัดพัทลุง

โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 117 คน

นายสุเทพ โกมลภมร ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง ข้าพเจ้ามีความรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมสรุปผลการดำเนินงานโครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะจังหวัดพัทลุงในวันนี้

จากการกล่าวรายงานของผู้แทนศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชนจังหวัดพัทลุง โครงการความร่วมมือเพื่อการแก้ปัญหาคาความยากจน การพัฒนาสังคมและสุขภาวะ เป็นความร่วมมือของพันธมิตร 5 ภาคีหลัก อันประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) การส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น(สอ.มท.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธกส.) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนากลไกภาคประชาชน และกลไกความร่วมมือที่สามารถแก้ปัญหาคาด้วยตัวเองรวมถึงการยกระดับข้อมูลและคุณภาพแผนชุมชนให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นแผนเดียวกับแผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงยุทธศาสตร์จังหวัด

ถือว่าท่านทั้งหลายได้ดำเนินการมา 15 เดือนต่อเนื่องมาตลอด ได้รับความสำเร็จมาระดับหนึ่ง ถือว่าระยะทางมีอีกยาวไกล ผมมีความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลชุดใหม่คงจะกำหนดนโยบายแก้ปัญหาคาความยากจนเป็นนโยบายหลักที่จะดำเนินการต่อไป ยุทธศาสตร์เป็นโครงสร้างไม่ว่าจะเปลี่ยนคณะรัฐบาลก็ครั้งก็ต้องผลักดันขึ้นมาเป็นรูปธรรม สำหรับในปีงบประมาณ 2552 จังหวัดได้ทำหน้าที่ในด้านการเป็นหน่วยงานในเชิงยุทธศาสตร์ขอรับงบประมาณไปยังรัฐบาล เราก็ได้รับงบประมาณ 172.88 ล้านบาท ก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว โดยรวมแล้วได้กำหนดยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์หลัก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถภาคการเกษตรอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 11 โครงการ 49.13 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 6 โครงการ 19.04 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการบริหารทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน จำนวน 4 โครงการ 20.79 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ จำนวน 8 โครงการ 77.72 ล้านบาท

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 4 โครงการ 6.2 ล้านบาท

ซึ่งจากการดำเนินงานของจังหวัดยังพบจุดอ่อนในการบูรณาการและเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้านยังไม่เข้มแข็งและต่อเนื่อง และจังหวัดจะต้องดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงในอนาคต โดยเฉพาะการสนับสนุนให้องค์กรภาคประชาชนจัดทำแผนชุมชนโดยการใช้อยู่ข้อมูลชุมชนเข้าสู่เวทีประชาคมเพื่อการเรียนรู้และกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนภายใต้แผนชุมชนระดับหมู่บ้านและมีการบูรณาการแผนชุมชนในระดับตำบล และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบูรณาการแผนชุมชนระดับอำเภอ / จังหวัด เพื่อจัดทำข้อเสนอภาคประชาชนให้เกิดการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์จังหวัด โดยจังหวัดจะได้สนับสนุนงบประมาณตาม

แผนงาน / โครงการในแผนชุมชน และนำข้อเสนอมาจัดทำเป็นแผนงานโครงการของส่วนราชการภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ และแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ยกตัวอย่างไปออกหน่วยงานจังหวัดเคลื่อนที่พบว่าบางที่ปัญหาย่อยๆ พื้นๆ ถนนทรุดโทรม กำนัน ผู้ใหญ่ร้องขอผู้ว่าราชการจังหวัด แปลกใจว่าทำไมไม่ได้รับการสนองหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ คำตอบคือรู้แล้วว่าไม่มีงบโดนตัด แต่ก็อยากฟังว่ามีช่องทางไหนที่ควรจะได้แก้ปัญหามาได้หลายๆช่องทาง ไม่ว่าจะบงกเงิน งบประมาณก็ไม่มี

กลไกของรัฐในพื้นที่ก็ทำงานได้ไม่สมบูรณ์นัก บางเรื่องแทบจะไม่ต้องถึงผู้ว่าเลย สิ่งเหล่านี้จะผลักดันเข้าสู่เวทีประชาคม ทำไม่ไม่ปรากฏอยู่ในแผน อบต. หรือไม่ควรกำหนดอยู่ในแผนของจังหวัด ตรงนี้ขาดหายไปไหนตรงนี้จะติดตามก็เป็นข้อสังเกตไว้เพียงเรื่องเดียวโดยสร้างพื้นฐาน

ผมมีเรื่องเล่าตอนรัฐบาลชุดที่แล้วให้จังหวัดทำโครงการประมาณ 10 ล้านบาท เป็นงบประมาณของรองนายกฯ ให้ทำโครงการไปอย่างเร่งด่วน ส่งไปถึงมือรองนายกฯ เขาบอกว่ารองนายกฯมีงบประมาณในมือ 100 ล้านบาท แต่ว่าจะจัดให้กลุ่มจังหวัดทางฝั่งอันดามันกับฝั่งอ่าวไทย เขาแบ่งรองนายกฯดูแลคนละ 5-6 จังหวัดๆละ 10 ล้าน เป็น 50-60 ล้าน ส่วน 40 ล้านรองนายกฯเอาไปทำอะไรของท่านตามที่รับปากไว้ จนกระทั่งวันนี้ท่านรองมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ พ้นหน้าที่ไปเรียบร้อยแล้ว โครงการที่ผมขอก็ไม่ได้ ผมก็ติดตามจากจังหวัดใกล้เคียง คือจังหวัดสงขลา ของสงขลาสนั่น ขจรประสาท เป็นรองนายกอนุมัติไปเรียบร้อยแล้ว ก็ได้มาคิดว่าทำไมพัทลุงไม่ได้ เขาก็บอกว่าจังหวัดที่คุณมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ รับผิดชอบไม่ได้หมดเลย ถือว่าอาจเป็นโชคไม่ดีของจังหวัด

ขอฝากอีกเรื่อง คือ ในสิ่งที่ท่านได้ทำ 38 พื้นที่ ไปเปรียบเทียบของหมู่บ้าน พอช.ที่เอาเกณฑ์ 6 x 2 มาจับ 670 หมู่บ้านของจังหวัดพัทลุงเป็นหมู่บ้านพออยู่พอกินก็หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านกินดีอยู่ดีและมั่งมีศรีสุข เกณฑ์ที่พอช.จับแก้ปัญหาความยากจนพออยู่พอกิน มั่งมีศรีสุข ชับซ้อนกันหรือไม่ อยากจะเห็นคณะทำงานแก้จนลงไปทำงานมีความพร้อมตรงไหนบ้าง อันนี้ก็เป็นประโยชน์ของการตรวจสอบของเราด้วย สิ่งที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคเครือข่ายทำเป็นอันเดียวกันหรือไม่ การทำงานร่วมกันช่วยกันทำให้ผ่านพ้นปัญหาอุปสรรค

สรุปผู้เข้าร่วมประชุม 117 คน ประกอบด้วย

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 21 คน
2. นายกอบต./ สมาชิก จำนวน 18 คน
3. ส่วนราชการ จำนวน 10 หน่วยงาน ประกอบด้วย
 - กศน. - เกษตร
 - แรงงานจังหวัด - สำนักงานจังหวัด
 - ท้องถิ่นจังหวัด - ประชาสัมพันธ์จังหวัด
 - ปกครองจังหวัด - พัฒนาสังคมจังหวัด
 - พัฒนาชุมชน - สำนักงานพระพุทธศาสนา
4. สื่อ จำนวน 2 ส่วน
 - เคเบิลทีวี พัทลุง
 - ประชาสัมพันธ์
 - ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น
5. ภาคเอกชน
 - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร